

ГОЛОВНЕ

ПУЛЬС МИРУ НА ДОНБАСІ

3–9 грудня 2021

ПЕРЕГОВОРИ ПРЕЗИДЕНТІВ США І РОСІЇ: РОСІЯ ВИМАГАЄ ГАРАНТІЇ НЕРОЗШИРЕННЯ НАТО

7 грудня президенти Росії та США Володимир Путін та Джо Байден провели переговори. Президент США [висловив](#) стурбованість через нарощування російських військ поблизу кордонів України, закликав до деескалації та попередив Володимира Путіна про готовність застосування «рішучих економічних та інших заходів» у разі військової ескалації російсько-української кризи. Своєю чергою президент Росії [заявив](#) про відповідальність України за ескалацію ситуації в регіоні, зазначивши, що Росія зацікавлена отримати юридично зафіксовані гарантії щодо нерозширення НАТО на схід. [На думку головного редактора Carnegie.ru Олександра Баунова](#), переговори є сигналом, що Росія не зацікавлена брати участь у нормандському форматі та вважає, що тему України треба обговорювати безпосередньо зі США. Водночас гарантії нерозширення НАТО на схід він називає стратегічним горизонтом запитів із боку Росії, а спробу переговорів — останнім до 2024 року намаганням Володимира Путіна діяти в чинних легальних рамках.

У [заяві](#) на сайті МЗС Росії, Росія вимагає правових гарантій непросування НАТО на схід та відмову від можливості вступу України до альянсу, через те, що це посилює військові ризики аж до масштабного конфлікту в Європі. У МЗС Росії додали, що найближчим часом запропонують проект міжнародно-правових документів для початку переговорів у відповідних форматах.

У Білому домі й надалі дотримуються позиції, що вступ України до НАТО є справою, яка стосується виключно самої України та НАТО. Як [заявила](#) на брифінгу прессекретарка Білого дому Джен Псакі, США підтримують прагнення України приєднатися до альянсу, проте для цього треба виконати низку умов. Проте після розмови з Володимиром Путіним США [розпочали підготовку](#) до переговорів країн НАТО з Росією для обговорення стурбованості Росії щодо розширення НАТО на схід та заходів щодо зниження напруження в регіоні.

ПЕРЕГОВОРИ ПРЕЗИДЕНТІВ УКРАЇНИ І США: РОСІЯ ПОПЕРЕДЖЕНА ПРО ЗАСТОСУВАННЯ РІШУЧИХ ЗАХОДІВ У ВИПАДКУ ЕСКАЛАЦІЇ НА ДОНБАСІ

9 грудня відбулися [переговори](#) президента України Володимира Зеленського та президента США Джо Байдена. Головною темою обговорення стала ситуація з безпекою України, перебіг та результати переговорів глав США та Росії.

Володимир Зеленський подякував Джозефу Байдену за рішучу підтримку суверенітету та територіальної цілісності України та [підтвердив](#) відданість активізації мирного врегулювання, зазначивши, що Україна готова до обговорення різних форматів дипломатичного впливу на ситуацію. Глави держав також предметно обговорили шляхи підтримки України в протидії гібридній агресії. Президент США підтвердив готовність до застосування широкомасштабних санкцій щодо Росії в разі подальшого військового втручання, наголосивши, що США, їхні союзники та партнери віддані принципу «ніяких рішень чи переговорів щодо України без України». Пізніше Володимир Зеленський [уточнив](#), що президент США Джо Байден не пропонував проводити переговори з так званими «Л/ДНР». Міністр оборони США Ллойд Остін [заявив](#), що США готові забезпечити Україну всім необхідним для захисту території, додавши, що Сполучені Штати шукатимуть різні форми підтримки, оскільки в нинішній ситуації «є простір для дипломатії». Раніше [стало відомо](#), що США та ЄС узгоджують агресивний пакет економічних санкцій проти Росії, проте підсумкового рішення про умови його активації ще немає. Влада США хоче скоординувати дії з європейськими партнерами, які мають тісніший економічний зв'язок із Росією, розповіли співрозмовники CNN. Поміж варіантів санкцій — відключення Росії від системи міжбанківських переказів SWIFT та, [за даними Bloomberg](#), обмеження на конвертацію рубля. Застосування цих санкцій означатиме повну ізоляцію Росії від світової фінансової системи — про це [заявила](#) заступниця держсекретаря США Вікторія Нуланд на слуханнях у комітеті із закордонних справ Конгресу США. Вона також зазначила, що США очікують, що Німеччина зупинить проєкт газопроводу «Північний потік-2» у разі військового вторгнення Росії в Україну. Водночас прессекретар президента Росії Дмитро Пєсков [назвав](#) матеріал CNN «продовженням інформаційної істерії» у зв'язку із переговорами президентів США та Росії.

Підсумки переговорів та експертні коментарі пропонують [«Радіо Свобода»](#) та [Atlantic Council](#).

УКРАЇНСЬКА СТОРОНА У ТКГ ПРОПОНУЄ РОЗШИРИТИ СКЛАД СЦКК І ПРОВЕСТИ ОБМІН УТРИМУВАНИМИ ОСОБАМИ

7 грудня [відбулися](#) засідання робочих підгруп Тристоронньої контактної групи (ТКГ), під час яких українською делегацією було озвучено три ключові ініціативи, — повернення до сталого перемир'я шляхом забезпечення реалізації заходів щодо посилення режиму припинення вогню від 22 липня 2020 року, розблокування роботи контрольних пунктів в'їзду-виїзду (КППВ) у Щастя та Золотому, які з української сторони працюють із листопада 2020 року, а також проведення взаємного обміну утримуваними особами. [За словами речника української делегації в ТКГ Олексія Арестовича](#), ще до нового року українська сторона готова обміняти 60 осіб, щодо яких завершено необхідні процедури. Він пояснив, що російська сторона висуває умову процесуального очищення, яке не завжди можливо провести згідно з українським законодавством. Щодо частини людей для здійснення обміну необхідно, щоб українська судова система отримала інформацію про їхнє місцеперебування для можливості засудження чи помилування.

Однак у рамках чергового засідання ТКГ, яке відбулося наступного дня, жодна з цих ініціатив не знайшла підтримки з боку Росії.

Спеціальний представник чинного голови ОБСЄ в Україні та в ТКГ посол Мікко Кіннунен [азначив](#), що в центрі уваги була безпекова ситуація, наголосив на спільному розумінні сторін щодо пріоритетності довгострокового припинення вогню. Він також заявив, що обговорення політичною підгрупою повістки, яка пов'язана з розробкою єдиного Плану дій щодо імплементації Мінських угод, було конструктивним.

9 грудня відбулося позачергове засідання ТКГ. Українська делегація запропонувала розширити склад Спільного центру з контролю та координації (СЦКК) та включити до нього уповноважених представників країн-учасниць Нормандського формату як незалежну сторону з метою забезпечення сталого перемир'я, ефективного моніторингу та верифікації режиму припинення вогню. Як повідомляє українська делегація в ТКГ, також розглядалася пропозиція оприлюднити заяви щодо повернення до режиму припинення вогню з 10 грудня 2021 року. Однак і ці кроки не були підтримані Росією. [За словами повноважного представника Росії в ТКГ Бориса Гризлова](#), розширення складу СЦКК є неможливим. У [повідомленні](#) для друку спеціального представника голови ОБСЄ Мікко Кіннунена також йдеться про те, що учасникам позачергового засідання не вдалося узгодити єдине розуміння варіантів покращення ситуації у сфері безпеки вздовж лінії зіткнення, при цьому наголошується, що політична воля є найважливішим елементом ефективного досягнення припинення вогню.

СИТУАЦІЯ З COVID-19: ДОНБАС У “ЖОВТІЙ” ЗОНІ, ТРИВАЄ ВАКЦИНАЦІЯ

[За даними на 10 грудня](#), на території підконтрольної уряду України частини Луганської області з початку пандемії налічується 58 445 випадків COVID-19, у тому числі 2078 смертей. У Донецькій області кількість хворих становить 160588 осіб та 4833 загиблих.

З 7 грудня "червоний" рівень епідемічної небезпеки було [скасовано](#) на території дев'яти областей України, зокрема Луганської та Донецької. Вони перейшли у “жовту” зону. Зазначається, що показник кількості госпіталізованих із підтвердженими випадками COVID-19 за останні 7 днів у цих регіонах знизився на 40% та 43,5% відповідно.

При цьому з 6 грудня набули чинності нові [карантинні правила](#), що передбачають посилення обмежень у «жовтих» зонах. Так, відвідування масових заходів, а також робота кінотеатрів, театрів, закладів громадського харчування та спортзалів будуть можливими лише за наявності у всього персоналу та відвідувачів принаймні однієї дози щеплень, негативного тесту чи сертифікату про одужання. [За інформацією Донецької обласної державної адміністрації](#), кількість щеплень перевищила 1 млн, зокрема близько 560000 осіб мають принаймні часткову вакцинацію. У Луганській області було [зроблено](#) близько 472 000 щеплень, хоча б частковий курс вакцинації пройшло понад 252 000 осіб.

На території так званої “ЛНР” з початку пандемії заявляють про приблизно 21000 хворих, при цьому майже 3000 людей померло від COVID-19. Для так званої “ДНР” ця кількість [становить](#) понад 113000 осіб і близько 8700 смертей, відповідно. Офіційної інформації щодо ситуації з COVID-19 на території так званих “Л/ДНР” немає.

ІНТЕРВ'Ю ІРИНИ ВЕРЕЩУК ЗА ПІДСУМКАМИ ПЕРШОГО МІСЯЦЯ НА ПОСТУ МІНІСТРА З ПИТАНЬ РЕІНТЕГРАЦІЇ

Віцепрем'єр-міністр України, міністр із питань реінтеграції тимчасово окупованих територій Ірина Верещук вважає забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб своїм головним завданням на посаді міністра. За її словами, за майже вісім років після початку конфлікту на Донбасі лише 12 % вимушених переселенців має власне житло, і якщо ця динаміка не зміниться, на розв'язання цієї проблеми буде необхідно приблизно 50 років. На наступний рік в Україні [зарезервовано](#) майже 20 млн гривень на централізовану купівлю житла, їх заплановано спрямувати на підтримку переселенців, які є держслужбовцями. Про це та те, як Україна може сприяти поверненню Донбасу та допомогти мешканцям тимчасово непідконтрольних територій — в інтерв'ю [«Донбас Реаліті»](#).